

عوامل مرتبط با افزایش مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹

ارزیابی سریع-۲

گزاره برگ حاضر توسط مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران تهیه شده است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران، سازمانی است که برای دیده‌بانی وضعیت سلامت، تولید و ترویج به کارگیری شواهد علمی مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاستگذاران سلامت در سطح ملی ایجاد شده است.

تمرکز اصلی فعالیت‌های مؤسسه بر روی نتایج و پیامدهای اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه سلامت است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران در تلاش است با عمل به رسالت خود به عنوان دیده‌بان سلامت کشور با استفاده از همه توان دانشی داخل کشور و به کارگیری ظرفیت‌های بین‌المللی، ضمن پیش‌بینی روندها و رصد شاخص‌های نظام سلامت؛ با استفاده از تجربیات سایر نظام‌های سلامت، مداخلات مؤثر برای اصلاحات در نظام سلامت را طراحی و توصیه کند و در صورت اجرای آنها به ارزیابی و پایش مداخلات می‌پردازد. از سویی به عنوان مرجع و مشاور تأمین شواهد علمی تصمیم‌گیران سلامت در کشور و دیده‌بانی منطقه شناخته شده و از این طریق مجربان و متولیان حوزه سلامت را در دستیابی به جامعه سالم یاری می‌کند.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت
جمهوری اسلامی ایران

بلوار کشاورز، خیابان وصال شیرازی،
خیابان بزرگمهر شرقی، پلاک ۷۰

nih.tums.ac.ir

عوامل خطر برای مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ در شهر نیویورک

این مطالعه توسط نویسندگانی از آمریکا انجام شده است. در این مطالعه ۶۴۹۳ بیمار که تست آزمایشگاهی مثبت کووید-۱۹ داشتند مورد بررسی قرار گرفتند. مهم‌ترین عواملی که با بالاترین نسبت خطر افزایش مرگ در بیمارستان همراهی داشتند عبارت بودند از:

سن بالای ۵۰ سال، ۲/۳۴؛ اشیاع اکسیژن خون محیطی کمتر از ۹۲ درصد، ۲/۱۲؛ میزان فیلتراسیون گلوبولین کلیه^۲ کمتر از ۶۰ میلی‌لیتر در دقیقه به‌ازای ۱/۷۳ مترمربع سطح بدن، ۱/۸۰؛ اینترلوکین ۶ بالاتر از ۱۰۰ پیکوگرم در میلی‌لیتر، ۱/۵۰؛ تعداد تنفس بیشتر از ۲۴ در دقیقه، ۱/۴۳؛ تروپونین بیشتر از ۰/۰۳ نانوگرم در میلی‌لیتر، ۱/۴۰؛ فشارخون سیستولیک کمتر از ۹۰ میلی‌متر جیوه، ۱/۳۸؛ D-dimer بیشتر از ۲ میکروگرم در میلی‌لیتر، ۱/۱۹. مهم‌ترین فاکتورهایی که با کاهش مرگ در بیمارستان همراهی داشتند با کمترین نسبت خطر عبارتند از: مصرف هیدروکسی‌کلرکین، ۰/۵۳؛ نژاد آفریقایی-آمریکایی، ۰/۷۸؛ و جنس زن، ۰/۸۴.

1. Hazard Ratio
2. Glomerular filtration rate (GFR)

نتیجه‌گیری

تقریباً در تمام مقالات، سن بالا و بیماری‌های زمینه‌ای به‌عنوان مهم‌ترین عوامل مرتبط با افزایش مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ مطرح شدند. به‌همین دلیل پیشنهاد می‌شود که به‌منظور افزایش عدالت محوری نظام سلامت، افراد مسن و دارای بیماری زمینه‌ای در اولویت دریافت خدمات سلامت قرار گیرند.

منابع

- 1- Sepandi M, Taghdir M, Alimohamadi Y, Afrashteh S, Hosamirudari H. Factors Associated with Mortality in COVID-19 Patients: A Systematic Review and Meta-Analysis. Iranian Journal of Public Health. 2020 Jul; 49(7):1211.
- 2- Noor FM, Islam MM. Prevalence and Associated Risk Factors of Mortality Among COVID-19 Patients: A Meta-Analysis. Journal of community health. 2020 Sep 12:1-3.
- 3- Kim W, Han J, Lee K. Predictors of Mortality in Patients with COVID-19: A Systematic Review and Meta-analysis. Korean J Clin Pharm 2020 Sep3; 30(3):169-176.
- 4- Zheng Z, Peng F, Xu B, Zhao J, Liu H, Peng J, et al. Risk factors of critical & mortal COVID-19 cases: A systematic literature review and meta-analysis. Journal of Infection 2020 Aug; 81(2): e16-e25.
- 5- Soares RD, Mattos LR, Raposo LM. Risk factors for hospitalization and mortality due to COVID-19 in Espirito Santo State, Brazil. The American journal of tropical medicine and hygiene. 2020 Sep 2; 103(3):1184-90.
- 6- Iaccarino G, Grassi G, Borghi C, Ferri C, Salvetti M, Volpe M. Age and multimorbidity predict death among COVID-19 patients: results of the SARS-RAS study of the Italian Society of hypertension. Hypertension. 2020 Aug; 76(2):366-372.
- 7- Albitar O, Ballouze R, Ooi J, Ghadzi S. Risk factors for mortality among COVID-19 patients. Diabetes Research and Clinical Practice 2020 June29; vol 166: 108293.
- 8- Mikami T, Miyashita H, Yamada T, Harrington M, Steinberg D, Dunn A, et al. Risk Factors for Mortality in Patients with COVID-19 in New York City. Journal of General Internal Medicine 2020 June30; 1-0.

معرفی گزاره‌برگ

نوشتار تک‌برگ برای ارائه اطلاعات در چارچوبی است که نکات کلیدی در آن برجسته شده است.

در پاسخ به چه پرسش‌هایی تدوین شده است؟

مهمترین عوامل مرتبط با افزایش مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ چیست؟

شامل چه مواردی است؟

در این ارزیابی مقالات منتشر شده در مورد مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ ارزیابی شده است.

شامل چه مواردی نیست؟

در این ارزیابی داده‌های اولیه بررسی نشده است.

فهرست گزاره برگ شامل چه مواردی است؟

۱- ارزیابی مقالات مروری:

- مقاله نویسندگان ایرانی؛
- مقاله نویسندگان بنگلادش؛
- مقاله نویسندگان چین (دو مقاله).

۲- ارزیابی مقالات اصیل:

- ارزیابی مقاله برزیل؛
- ارزیابی مقاله ایتالیا؛
- ارزیابی مقاله داده‌های داده‌های دسترسی باز (آزاد) جهانی؛
- ارزیابی مقاله آمریکا.

دریافت نسخه الکترونیکی

nihr.tums.ac.ir

عوامل مرتبط با افزایش مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹

ارزیابی سریع-۲

پیام اصلی

● سن بالا اصلی‌ترین عامل مرتبط با افزایش مرگ ناشی از کووید-۱۹ است که تقریباً در تمام مقالات با افزایش مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ همراهی داشته است.

● سایر عوامل، شامل بیماری‌های زمینهای غیرواگیر و عوامل خطر آنها بوده که مهمترین آنها شامل بیماری مزمن کلیوی، بیماری مزمن تنفسی و دیابت بوده است.

بیماری کووید-۱۹ از ابتدای سال ۲۰۲۰ میلادی، به‌عنوان همه‌گیری نوپدید از استان هوئی چین گزارش شد. هم‌اکنون به‌عنوان یکی از مهمترین بیماری‌های عفونی از نظر بروز و رخداد مرگ تلقی می‌شود. با وجود انجام مداخلات متعدد، بروز مرگ ناشی از این همه‌گیری در ایران (مشابه بیشتر کشورها)، همچنان افزایشی است. در این گزاره‌برگ مهمترین عوامل مرتبط با افزایش مرگ ناشی از کووید-۱۹ ارائه شده است. در ایران، در ماه‌های ابتدایی سال ۱۳۹۹، کشندگی بیماری تا

مقاله اول

عوامل مرتبط با مرگ‌ومیر در بیماران کووید-۱۹: یک مرور سیستماتیک و فراتحلیل

این مطالعه مروری توسط نویسندگان ایرانی انجام شده است. در این مطالعه همه مقالاتی که به زبان انگلیسی در دوره یک ژانویه ۲۰۲۰ تا ۲۳ مارس ۲۰۲۰ منتشر شده و عوامل مرتبط با مرگ‌ومیر ناشی از کووید-۱۹ را گزارش می‌کنند، بررسی شدند. در نهایت ۱۳ مقاله وارد این مطالعه شدند. در این مطالعه عوامل همراه با مرگ‌ومیر براساس نسبت شانس ^۱ عبارتند از: **بیماری‌های قلبی ۴/۳۷، اختلالات تنفسی ۳/۰۹، اختلالات کلیوی ۲/۶۱، فشارخون بالا ۲/۵۴، دیابت نوع دو ۲/۴۲، جنس مرد ۱/۴۱، سن بالا ۱/۲۱**. عوامل ذکر شده، بیشترین تأثیر را بر مرگ ناشی از کووید-۱۹ دارند. داشتن بدخیمی، سیگار کشیدن، سرفه، تب، خستگی و سردرد همراهی معنی‌داری با مرگ ناشی از کووید-۱۹ نداشتند.

1. Odds ratio

مقاله دوم

شیوع و عوامل خطر مرتبط با میزان مرگ‌ومیر در میان بیماران مبتلا به کووید-۱۹: یک فراتحلیل (در بنگلادش)

این مطالعه مروری توسط نویسندگانی از بنگلادش انجام شده است. براساس نتایج استخراج‌شده از ۵۸ مطالعه مختلف که در آن بیماران کووید-۱۹ بررسی شده‌اند، نشان داده شد که میزان مرگ‌ومیر در بیماران بستری‌شده ۱۸/۸۸ درصد بوده است. در این مطالعه مهمترین عوامل همراه با مرگ‌ومیر براساس نسبت خطر عبارت بودند از: **بیماری مزمن کلیوی ۳/۸۲؛ بستری در بخش مراقبت‌های ویژه ۳/۷۲؛ بیماری کرونری قلبی ۳/۶۳؛ سن بالای ۶۵ سال ۳/۵۹؛ بیماری عروق مغزی ۲/۷۵؛ بیماری قلبی-عروقی ۲/۵۱؛ سرطان ۲/۳۱؛ بیماری مزمن انسدادی ریه ۲/۲۳؛ بیماری مزمن ریوی ۲/۲۲؛ چاقی ۲/۱۸؛ فشارخون ۲/۰۸؛ بیماری مزمن کبدی ۲/۰۲؛ آسم ۱/۹۶؛ دیابت ۱/۸۷؛ مصرف سیگار ۱/۸۱؛ جنس مرد ۱/۶۳**.

مقاله سوم

عوامل پیش‌بینی‌کنندهٔ مرگ‌ومیر در بیماران مبتلا به کووید-۱۹: یک مطالعه مرور نظام‌مند و متآنالیز

این مطالعه مروری توسط نویسندگانی از چین انجام شده است. در این مطالعه، ۲۲۹۲ مقاله بررسی شده است که از میان آن‌ها نتایج هفت مقاله در نهایت در آنالیز آخر به شرح زیر آورده شده است: در میان **۲۶۵۴۲ بیمار مبتلا به کووید-۱۹، ۲۳۳۷ بیمار فوت کردند** (معادل با **۸/۸ درصد**)؛ نسبت شانس مرگ‌ومیر در بیماری **انسداد ریوی مزمن ۴/۴، بیماری مزمن کلیه ۴/۲، سن بیماران (بالا‌تر از ۶۰ و ۶۵ سال) ۳/۶، بیماری‌های قلبی-عروقی ۳/۱، فشار خون بالا ۲/۳، دیابت ۲/۲** و در آخر در **جنس مرد** نسبت به زن با نسبت شانس **۱/۲** بوده است. ابتلا به سرطان عامل مهمی در مرگ‌ومیر در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ نبود.

مقاله چهارم

عوامل خطر مرگ‌ومیر در بیماران مبتلا به کووید-۱۹: یک مطالعه مرور نظام‌مند و متآنالیز

این مطالعه از کشور چین به‌صورت مرور نظام‌مند و متآنالیز منتشر شده است. بازه زمانی تعریف شده از ۱ ژانویه ۲۰۲۰ تا ۲۰ مارس ۲۰۲۰ بوده است. پس از بررسی مقالات و حذف موارد همسان، ۱۳ مقاله در مطالعه وارد شدند. مقادیر نسبت شانس برای گروه سنی بالای ۶۵ سال (به‌نسبت زیر ۶۵ سال) ۶/۰۱؛ برای سیگار کشیدن در حال حاضر (به‌نسبت عدم مصرف در حال حاضر) ۲/۰۴ و نسبت شانس ابتلای سخت‌تر به بیماری یا مرگ برای جنس مرد (نسبت به جمعیت زن) ۱/۷۷ بدست آمد.

گزاره برگ

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران

شماره:۴ ۳۱-۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۹

مقاله پنجم

عوامل خطر برای بستری شدن در بیمارستان و مرگ‌ومیر ناشی از کووید-۱۹ در ایالت اسپیتو سانتو (ارزیابی

کشور برزیل) در ۲۰۱۳+ بیمار مبتلا به کووید-۱۹

این مطالعه از کشور برزیل، بیماران کووید-۱۹ تأیید شده با تست آزمایشگاهی که نتیجه بالینی مشخصی (مرگ یا بهبودی) داشتند، بررسی شدند. **سن بالا با نسبت شانس ۳/۹۵ و تنگی نفس با نسبت شانس ۳/۵۵** با افزایش احتمال مرگ ناشی از کووید-۱۹ در بیماران بستری در ارتباط بود. خطر بستری شدن در **بیماران ۶۰ ساله یا بالاتر به ۳/۴۰ برابر افزایش یافته** و خطر مرگ در بیماران بستری مسن تقریباً چهار برابر بیشتر بود. این مطالعه شواهدی را نشان داد که سن بالا، جنس مرد، نژاد آسیایی، بومی یا نژاد ناشناخته، بیماری‌های همراه (سیگار کشیدن، بیماری کلیوی، چاقی، بیماری ریوی، دیابت و بیماری‌های قلبی-عروقی) و همچنین تب و تنگی نفس خطر بستری شدن در بیمارستان را افزایش می‌دهد. برای مرگ در بیماران بستری، فقط سن بالا و تنگی نفس، خطر را افزایش می‌دهد.

مقاله ششم

سن و چندابتلایی مرگ را در میان مبتلایان به کووید-۱۹ پیش‌بینی می‌کند: نتایج حاصل از مطالعه SARS-RAS

توسط انجمن فشارخون ایتالیا

این مطالعه در ۲۶ بیمارستان ایتالیا بر روی ۱۵۹۱ بیمار انجام شده است. در این مطالعه نشان داده شد که با توجه به نسبت شانس، ابتلا به بیماری مزمن کلیوی ^۱ (۲/۲۰)، بیماری مزمن انسدادی ریه (۱/۹۲)، دیابت (۱/۷۶) و سن (۱/۰۸) با افزایش مرگ در بیماران بستری مبتلا به کووید-۱۹ همراه هستند.

1. Chronic Kidney disease (CKD)

مقاله هفتم

عوامل خطر برای مرگ‌ومیر در بیماران مبتلا به کووید-۱۹

این مطالعه توسط نویسندگانی از مالزی انجام شده است. این مطالعه بر روی داده‌های ۸۲۸ بیمار تأیید شدهٔ مبتلا به کووید-۱۹ از داده‌های دسترسی باز (آزاد) ^۱ جهانی انجام شد. در این مطالعه عوامل خطر مرتبط با مرگ‌ومیر در میان بیماران مبتلا به کووید-۱۹ با توجه به نسبت شانس تعدیل شد و شامل این موارد بودند: دیابت ۱۲/۲؛ ساکن آمریکا بودن ۷/۴ به ساکن آسیا بودن؛ فشارخون ۳/۵؛ سن بالا ۱/۰۸ و به‌ازای هر سال افزایش و جنس مرد ۱/۶. در این مطالعه بیماری‌های مزمن ریه، کلیه و قلبی-عروقی با مرگ‌ومیر ناشی از کووید-۱۹ در ارتباط بوده‌اند اما در تحلیل چندمتغیره، جز عوامل معنی‌دار نبودند.

1. Open access